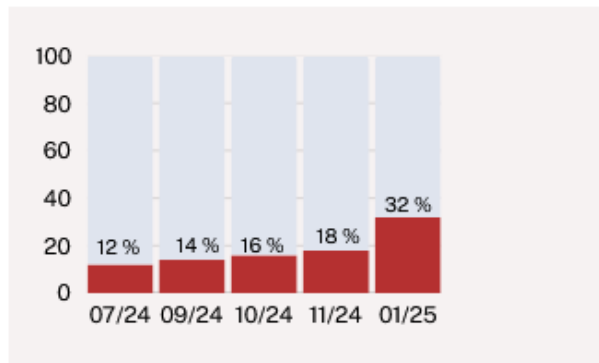

NESTletter o hybridných hrozbách v SR

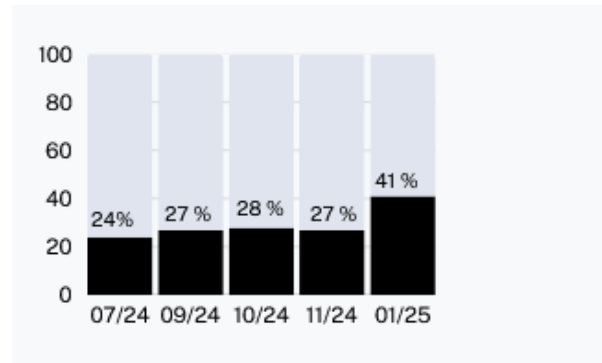
Prehľad ukazovateľov v prvej polovici januára 2025

Inštitút pre nové bezpečnostné hrozby / NEST Institute

Dezinformačný index

Index polarizácie spoločnosti¹

A. Zhrnutie

Začiatok roku 2025 na Slovensku sprevádzala vlna polarizácie spoločnosti. Rezonovali témy ako premiérova cesta do Ruska, jeho ubytovanie vo Vietname, výzvy na tvrdší postoj voči Zelenskému pre zastavenie tranzitu plynu, údajná cenzúra na sociálnych sieťach, netransparentnosť okolo štátnej hymny, útok na kataster a problémy s letom delegácie do Ruska.

Práve spor s prezidentom Zelenským kvôli transportu plynu zaznamenal **masívne šírenie príspevkov podporujúcich dlhodobý zámer ruskej propagandy znížiť podporu Ukrajine, brániacej sa voči ruskej agresii**. Táto podpora nesie známky koordinovanej snahy naprieč informačným prostredím, pretože takéto príspevky videlo až 2,5 milióna ľudí. To jasne dominovalo nad inými šírenými témami.

¹ Definícia dezinformačného indexu: Pomer videní a zdieľaní dezinformačných správ, zavádzajúcich správ a propagandy voči celkovému počtu videní a zdieľaní najšírenejších 500 príspevkov na sociálnych platformách (vážený priemer).

Definícia indexu polarizácie spoločnosti: Pomer videní a zdieľaní príspevkov s potenciálom polarizovať spoločnosť voči celkovému počtu videní a zdieľaní najšírenejších 500 príspevkov na sociálnych platformách (vážený priemer).

Zneužitie útoku na kataster na zníženie podpory Ukrajine

Informačný systém Úradu geodézie, kartografie a katastra SR sa 5. januára stal terčom rozsiahleho ransomvérového útoku, ktorý vážne narušil jeho fungovanie. Útočníci zatiaľ neboli identifikovaní, čo je pri takýchto útokoch bežné. Incident, označený za najväčší v dejinách Slovenska, odhalil slabiny kybernetickej ochrany inštitúcií. Premiér Fico, bez dôkazov, označil za možného útočníka Ukrajinu, čo možno vnímať ako snahu odvieť pozornosť od domácich problémov. Tieto vyjadrenia zároveň oslabujú podporu Ukrajine, nahrávajú ruskej propagande a vzdávajú Slovensko od partnerov v EÚ a NATO.

Pokračuje zblížovanie sa s diktátorskymi režimami

Zbližovanie Slovenska s Ruskom, ktoré nás stále označuje za nepriateľskú krajinu, pokračuje aj v roku 2025. Vládni predstavitelia ako Gašpar a Danko navštívili Moskvu, čím nadviazali na predchádzajúcu cestu premiéra Fica, ktorá sa údajne zameriavala na rokovania o dodávkach plynu a mier na Ukrajine. Táto návšteva však vyvoláva otázky pre nedostatok transparentnosti a zjavné snahy o tesnejšiu spoluprácu s autoritárskym režimom. Návšteva posilňuje predpoklady pre šírenie ruskej propagandy a zvyšuje zraniteľnosť Slovenska voči hybridným hrozbám, čo môže dlhodobo narušiť bezpečnosť a stabilitu krajiny.

Podpora polovojských skupín ohrozuje vnútornú bezpečnosť

Proruská skupina „Brat za brata“ vo svojich príspevkoch vyzýva na vytvorenie „novodobého partizánskeho hnutia“ a budovanie buniek na „očistu Slovenska“. Hoci šírenie nepriateľskej propagandy touto skupinou prispieva k polarizácii spoločnosti, ich aktivity zamerané na budovanie paralelných ozbrojených štruktúr predstavujú priamu hrozbu pre vnútornú bezpečnosť a podkopávajú princípy právneho štátu.

Čo s tým môžeme robiť?

Odolnosť spoločnosti voči hybridným hrozbám je kľúčovým predpokladom stability a ochrany demokratických hodnôt Slovenska. Dôležitá je nielen aktívna účasť občianskej spoločnosti, ale predovšetkým efektívne zapojenie štátnej správy. To si vyžaduje hlavne politickú podporu, čo v slovenských reáliách znamená začať aktívne riešiť takéto bezpečnostné hrozby.

B. Šírené dezinformačné naratívy, zavádzajúce správy a propaganda

V hodnotenom období sa šírili najmä témy reflektujúce prebiehajúce udalosti na Slovensku a v Európe. Najviac boli šírené naratívy (s príkladmi uvedenými v odkazoch), ktoré podporovali nasledujúce strategické zámery:

Spochybnenie pomoci a podpory Ukrajine (viac ako 2 500 000 videní a 27 000 zdieľaní):

- Kritika Volodymyra Zelenského, najmä za jeho [politiku](#) týkajúcu sa plynu a údajné poškodzovanie Slovenska a EÚ, za [požadovanie](#) zbraní a zdrojov, [osočovanie](#) prezidenta Zelenského zo žobrania,
- [obvinenia](#) z nevďačnosti ukrajinského prezidenta voči Slovensku za poskytnutú pomoc a [výzvy](#) na agresívnejší postoj voči Ukrajine za jej útoky proti Slovensku,
- naratívy [označujúce](#) prezidenta Zelenského za nelegitímneho prezidenta, ktorý nebol zvolený vo voľbách.

Glorifikácia Ruskej federácie (viac ako 520 000 videní a 10 000 zdieľaní):

- [Chvála](#) Ruska ako spoľahlivého partnera, ktorý Slovensku dodáva ropu a plyn, pričom Slovensko si to neváži,
- politici na návšteve Moskvy [obnovujú](#) mosty aby po nich prišiel mier,
- [návštevy](#) obchodov a zavádzajúce správy napríklad o cenách masla,
- Slovensko sa musí pripraviť na to, že Rusko bude v budúcnosti [garantovať](#) slovenské hranice, preto s ním musíme mať dobré vzťahy.

Znižovať dôveryhodnosť partnerov v EÚ a NATO (viac ako 300 000 videní a 3 000 zdieľaní):

- Obvinenia voči americkej vláde, že [cenzuruje](#) sociálne siete
- Skepticizmus voči EÚ, pričom eurokomisár za Slovensko je [obviňovaný](#) z toho, že je protislovenský ekofanatik
- [Špekulácie](#) o rozpade NATO z dôvodu odchodu USA a Turecka
- [Spochybňovanie](#) ukotvenia Slovenska, ktoré je označované za suverénnu krajinu
- Údajný [zákaz](#) preletu slovenského vládneho špeciálu cez poľský vzdušný priestor do Moskvy a obvinenia Poľska z toho, že pôsobí proti Slovenskej vláde

C. Prehľbovanie polarizácie spoločnosti

Od začiatku roku polarizovali slovenskú spoločnosť viaceré kontroverzné témy. Intenzívne sa diskutovalo o ceste Roberta Fica do Ruska, jeho [ubyťovaní](#) vo Vietname a údajne falošné správy o jeho ubytovaní. Napätie [vyvolávala](#) aj otázka novej štátnej hymny, ktorá bola aktualizovaná netransparentne, pričom celý proces ignoroval zapojenie odbornej verejnosti.

Rozhorčenie spôsobila aj výzva, aby vláda [reagovala](#) ráznejšie na údajné útoky Volodymyra Zelenského voči Slovensku v súvislosti so zastavením tranzitu plynu cez Ukrajinu a Slovensko. Kontroverzie [vyvolala](#) aj otvorený list Roberta Fica Zelenskému, v ktorom kritizoval domáce i zahraničné politické vzťahy, čo bolo využívané na šírenie frustrácie z pomoci Ukrajincom, ktorá vraj nie je dostatočne opätovaná.

Ďalšou polarizujúcou témou bol [údajný](#) “teroristický útok” na kataster, za ktorý mala byť zodpovedná Ukrajina, pričom sa špekulovalo aj o koordinácii so slovenskou opozíciou. Téma digitalizácie katastra, finančného sektora a dokladov bola následne [označovaná](#) za nebezpečnú v nadväznosti na tento útok.

Značne polarizujúcou bola [cesta](#) vládnych politikov do Moskvy. Rozruch spôsobili aj správy o komplikáciách s letom slovenskej delegácie do Ruska, keďže slovenskému vládnemu špeciálu bol [údajne](#) odopretý prelet ponad Poľsko, čo však bolo následne vyvrátené poľskou ambasádou na Slovensku ako neúplná žiadosť Slovenskej strany.

D. Ostatné indikátory hybridných hrozieb

Zneužitie útoku na kataster na zníženie podpory Ukrajine

Informačný systém Úradu geodézie, kartografie a katastra SR sa 5. januára [stal](#) terčom rozsiahleho kybernetického útoku, ktorý spôsobil vážne narušenie jeho fungovania. Podľa oficiálnych vyjadrení vlastnícke vzťahy ani databáza katastra neboli zasiahnuté, situácia si vyžiadala okamžitý zásah krízového štábu a bezpečnostných zložiek. Útok, identifikovaný ako ransomvérový, pravdepodobne zablokoval prístup k systémom a dátam, čím paralyzoval ich využívanie.

Ministerstvo vnútra spočiatku tvrdilo, že ide o plánované technické úpravy systému, čo hneď od začiatku vzbudilo pochybnosti. Ani v ďalšej komunikácii nepostupoval rezort vnútra transparentne. Hoci boli občania uisťovaní, že obnovenie systému je prioritou, tento údajne najväčší kybernetický útok v dejinách Slovenska odhalil slabiny v kybernetickej ochrane verejných inštitúcií. Útočníci zatiaľ neboli identifikovaní a vzhľadom na povahu ransomvérových útokov je ich priradenie konkrétnemu aktérovi alebo krajine mimoriadne náročné.

K útoku na kataster sa vyjadril aj premiér Fico, no nepriniesol žiadne nové fakty o vyšetrovaní útoku, ani o efektívnom riešení situácie. [Vzbudil](#) však pozornosť tvrdením, že za napadnutím

katastra by mohla stáť Ukrajina. Toto nepodložené obvinenie, ktoré nemá žiadnu oporu vo faktoch naďalej posúva spoločnosť na Slovensku proti brániacej sa Ukrajine.

Záber z tlačovej besedy Úradu geodézie, kartografie a katastra SR po hackerskom útoku, zdroj: TA3

Premiérove vyjadrenia prichádzajú krátko po jeho decembrovej návšteve Moskvy a môžu byť chápané ako pokus odpútať pozornosť od domácich problémov, akými sú dopady konsolidácie na obyvateľov Slovenska. Takéto kroky však jasne podporujú dlhodobý zámer ruskej propagandy oslabiť podporu Ukrajine. Zároveň nás odkláňajú od spojencov v EÚ a NATO, čo je v priamom protiklade s deklarovaným prozápadným smerovaním krajiny, ktoré opakovane zdôrazňujú prezident i vládni predstavitelia.

Zbližovanie sa s diktátorskými režimami pokračuje

Trend návštev v Rusku, ktoré označuje Slovensko za nepriateľskú krajinu, pokračuje aj na začiatku roku 2025 kedy [došlo](#) k ďalšej ceste vrcholných vládnych politikov okolo Gašpara, a Danka do Moskvy. Táto cesta je prezentovaná ako pokračovanie stretnutia Roberta Fica s Vladimirom Putinom, údajne za účelom obnovenia komunikácie, rokovaní o dodávkach plynu a snahy o dosiahnutie mieru na Ukrajine. Cesta bez známeho a schváleného programu vzbudzuje pochybnosti, pretože v demokratickej spoločnosti je netransparentnosť zámerov a cieľov zahraničných ciest v rozpore s verejnou kontrolou výkonu moci vládnych predstaviteľov.

Tieto návštevy slovenských politikov do Ruska môžu byť zneužitú na hybridné pôsobenie zo strany Ruska voči Slovensku niekoľkými spôsobmi:

- **Propaganda a dezinformácie:** Rusko môže tieto návštevy prezentovať ako dôkaz zlepšujúcich sa vzťahov so Slovenskom, čo by mohlo byť použité na šírenie naratívov o oslabovaní západných aliancií, ako sú EÚ a NATO. To by mohlo polarizovať slovenskú verejnosť a spôsobiť rozdelenie v názoroch na zahraničnopolitickú orientáciu krajiny.

- **Podkopávanie dôvery:** Netransparentnosť týchto ciest umožňuje šírenie fám a špekulácií, ktoré môžu oslabiť dôveru občanov v demokratické inštitúcie a procesy. Rusko môže tento faktor využiť na oslabenie autority slovenskej vlády a na podporu proruských nálad.
- **Politická polarizácia:** Zneužitie týchto návštev na propagandu môže viesť k zvýšeniu polarizácie politickej scény na Slovensku. Ruská propaganda by mohla vyvolávať pochybnosti o lojalite Slovenska k západným hodnotám, čím by sa prehĺbili rozdiely medzi politickými skupinami a ich podporovateľmi.
- **Hybridné operácie:** Tieto návštevy môžu byť interpretované ako signál oslabenia odhodlania Slovenska voči sankciám proti Rusku a jeho zahraničnej politike. To môže byť využité na podporu hybridných operácií, ktoré zahŕňajú kybernetické útoky, ekonomický tlak či manipuláciu verejnej mienky.

Budovanie novodobého partizánskeho hnutia

Proruské zoskupenie "Brat za brata" [vyzýva](#) na vytvorenie "novodobého partizánskeho hnutia" a budovanie buniek po celom Slovensku s cieľom "očisty Slovenska". Členovia tejto skupiny sa pravidelne [stretávajú](#) s ruskými predstaviteľmi a [navštívili](#) aj anektovaný Krym, kde pôsobili ako pozorovatelia ruských prezidentských volieb v roku 2024. Skupina je [označovaná](#) ako nástroj ruskej mäkkej sily, ktorej cieľom je zmeniť postoje verejnosti v prospech Ruska a jeho záujmov.

Šéf ruskej zahraničnej tajnej služby SVR Sergej Naryškin odovzdáva "večné svetlo" do rúk Matúša Alexu zo skupiny Brat za Brata, zdroj: Aktuality.sk

Tieto aktivity môžu predstavovať značné riziká z hľadiska hybridných hrozieb. Podľa Ministerstva vnútra SR je podpora polovojenských a extrémistických skupín jedným z nástrojov hybridných hrozieb, ktoré môžu destabilizovať vnútornú bezpečnosť štátu a podkopávať dôveru v štátne inštitúcie. Skupina "Brat za brata" s proruskou orientáciou môže šíriť dezinformácie a

propagandu, čo vedie k ďalšej polarizácii spoločnosti a oslabeniu štátnych inštitúcií. Okrem toho, ich aktivity zamerané na vytváranie paralelných ozbrojených štruktúr môžu podkopávať autoritu štátnych orgánov a spochybňovať právny štát, čím ohrozujú demokratické základy Slovenska.

E. Ako dosiahnuť pozitívnu zmenu

Tieto opatrenia môžu Slovensku pomôcť zvýšiť odolnosť voči vonkajším a vnútorným hrozbám, udržať jeho demokratické hodnoty a zabezpečiť stabilitu a bezpečnosť.

Posilnenie dôvery spoločnosti v inštitúcie

- Vzhľadom na rozsiahly kybernetický útok na kataster je nevyhnutné zvýšiť investície do ochrany kritických informačných systémov. Zároveň je žiadúce využívať premyslenú krízovú a transparentnú komunikáciu o takýchto udalostiach .
- Je dôležité, aby slovenská zahraničná politika Slovenska bola transparentná a konzistentná, s dôrazom na spoluprácu s EÚ a NATO. Doprevádzaná verejnými diskusiami o geopolitických prioritách krajiny. A samozrejme, v prípade ciest do zahraničia, doplnená o jasnú komunikáciu vlády, ktorá vysvetlí dôvody a prínosy takýchto zahraničných návštev.

Boj proti polarizácii a hybridným hrozbám

- Nikdy nie je neskoro začať na Slovensku s depolarizačnými aktivitami. To zahŕňa aj posilnenie občianskej spoločnosti a nezávislých médií na šírenie objektívnych informácií.
- Štát by mal vytvoriť platformy pre odborné diskusie a spoločenské fóra na riešenie polarizujúcich tém. A tiež posilniť úlohu škôl v oblasti vzdelávania o demokracii, právach a občianskej participácii.

Zabezpečenie vnútorného poriadku a bezpečnosti

- Je potrebné zaistiť efektívne monitorovanie a postihovanie polovojenských skupín a posilniť spoluprácu polície, tajných služieb a prokuratúry v tejto oblasti.
- Ministerstvo vnútra by malo organizovať informačné kampane, ktoré upozornia občanov na riziká takýchto skupín.
- Realizovať konkrétne programy na rozvíjanie zručností pri obrane štátu a propagácie moderného vlastenectva, ktoré boli v minulosti navrhované aj v posledne schválenom Akčnom pláne boja proti hybridným hrozbám, avšak nedošlo k ich naplneniu zo strany rezortov obrany a vnútra.